

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ “ПРИЛИТТЯ КРОВІ” ДО МИРГОРОДСЬКОЇ ПОРОДИ СВИНЕЙ БІЛОРУСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ ПОРОДИ

Войтенко С.Л., Петренко С.М., Алфьоров С.Ю.

Інститут свинарства імені О.В. Квасницького УААН, м. Полтава, Україна

Викладено результати досліджень по ввідному схрещуванню миргородської та білоруської чорно-рябої порід свиней. Помісі першого покоління в процесі росту переважали чистопородних особин за живою масою та довжиною тулубу, і особливо за індексом масивності (14 %). “Прилиття крові” позитивно вплинуло на відгодівельні якості помісного молодняка, в той час як за м'ясними не встановлено вірогідної різниці на підставі залучення в селекційний процес генотипів подібного напрямку продуктивності.

Чистопородне розведення свиней відноситься до найбільш ефективних методів поліпшення племінної цінності свиней, особливо коли йде мова про збереження генного комплексу малочисельної популяції. Проте, це досить тривалий період для одержання бажаного результату. Для прискорення селекційного процесу по вдосконаленню певної ознаки продуктивності доцільно використовувати ввідне схрещування з породою, як відселекціонована за відповідним напрямком продуктивності.

Матеріал і методика. Для поліпшення відгодівельних якостей свиней миргородської породи, зниження спорідненості тварин, створення нових генеалогічних ліній та родин в АТОВ “Мрія-1” Чернігівської обл. проводяться дослідження по вивченню ефективності ввідного схрещування миргородської породи з білоруською чорно-рябою. Дослідження проводяться у відповідності з НТП “Наукове забезпечення сталого розвитку галузі тваринництва” (№0101U003255).

Результати досліджень. Піддослідний молодняк різного генотипу – чистопорідний та помісний, в процесі росту в різні вікові періоди відрізнявся між собою. Так, особини що одержані від „прилиття крові” білоруської чорно-рябої породи в шестимісячному віці за живою масою переважали чистопородних тварин на 5,2 кг (7,25 %) за довжиною тулубу, відповідно, на 2,6 см (2,39 %). В процесі росту тенденція переваги зберігається і дев'ятимісячному віці, свині II групи мають на 19,4 кг (18,47 %) більшу живу масу та на 7,3 см (6,21 %) – довжину тулубу.

Статевий диморфізм хоча і має подібну закономірність, проте значно ширший діапазон різниці. Приклад

чистопородні кнурці миргородської породи в шестимісячному віці за живою масою поступались помісям I генерації на 4,1 кг (2,62 %), при незначній мінливості даної ознаки – 3,55 %. Не відмічено значної різноманітності за даним показником в процесі росту і в тварин, що несуть кровність поліпшуючої породи – 5,68 %. Вирівняність тварин за довжиною тулубу в межах груп пояснюється породною закономірністю та відбором тварин на початковому етапі. Оцінка тварин за довжиною тулубу в шестимісячному віці між групами засвідчила деяку перевагу помісних особин, яка має різницю 6,9 кг (6,76 %). При цьому коефіцієнт варіації ознаки в обох групах – 1,71 - 1,79 % узгоджується з напрямком продуктивності і типом тілобудови вихідних порід.

В дев'ятимісячному віці показники розвитку кнурців зберегли закономірність попереднього вікового періоду в залежності від породності. При цьому за живою масою помісні кнурці менше різнилися в межах групи, тобто були майже однорідні.

Стосовно свинок необхідно зазначити, що в усі вікові періоди незалежно від походження, вони мали дещо нижчі показники живої маси в порівнянні з кнурцями, але вищі за довжиною тулубу.

Майже не відрізняючись в 6 місяців, свинки до дев'ятимісячного віку значно змінили тілобудову в залежності від генотипу.

Свинки, одержані від ввідного схрещування з білоруською чорно-рябою породою, мали перевагу за живою масою на 20,2 кг (19,8 %), а довжиною тулубу на 8 см (6,8 %).

Індекси тілобудови, являючись об'єктивною оцінкою розвитку тварин в залежності від генотипу, виявили значну перевагу за масивністю особин I генерації від використання в якості батьківської форми білоруської чорно-рябої породи – на 14 %. Перевага інших індексів тілобудови у помісей має менші межі і не вірогідна.

Одержані дані узгоджуються з нерівномірністю росту промірів тулубу тварин різних генотипів, що в свою чергу відображається на конституції тварин і корелює з продуктивністю. Більш інтенсивно в усі вікові періоди в наших дослідженнях змінювалась довжина тулубу в межах груп тварин, в той час як висота в холці та глибина грудей не зазнають значної генотипової різниці. З огляду на показник обхвату грудей за лопатками, який побічно вказує на напрям продуктивності – м'ясний чи сальний, необхідно засвідчити, що помісні тварини мають більшу можливість бути віднесеними до осалованих особин. Різниця між довжиною тулубу та обхватом грудей за лопатками у помісей складає 4 см проти 8,9 см у чистопородних свиней. За рахунок даного показника індекс масивності у помісей переважає чистопородних особин.

Відгодівля свиней в умовах господарства з використанням в раціоні кормів власного виробництва підтвердила ефективність ввідного схрещування. Гетерозис проявився за середньодобовим приростом та віком досягнення живої маси 100 кг. Враховуючи неможливість обліку витрат корму, за цим показником не проводилась порівняльна оцінка окремо по кожній тварині, а тільки по групі. На підставі одержаних даних помісі I генерації за інтенсивністю росту протягом періоду відгодівлі з 30 до 100 кг переважали чистопородних тварин на 55 г, за віком досягнення живої маси 100 кг на 22 дні. Витрати корму на 1 кг приросту були менші у особин I групи – на 115 корм. од. Проте відгодівля на кормах власного виробництва при дещо нижчому від норми вмісту поживних речовин приводить до значної перевитрати компонентів раціону. Тобто не ефективному використанню корму, що негативно впливає на собівартість свинини та рентабельності галузі.

М'ясні якості свиней, які характеризуються високою спадковістю і можуть швидко поліпшуватись за рахунок селекції, в наших дослідженнях не мають вірогідної різниці за рахунок поєднання подібних, м'ясо-сальних генотипів.

Довжина напівтуші піддослідних тварин в залежності від породності відрізняється між собою на 2 см (3,3 %). Одночасно інший показник м'ясних якостей свиней – товщина шпиків, який впливає на вихід цінних частин туші, суттєво м'яса, визначений в чотирьох точках напівтуші, засвідчив суттєву різницю між досліджуваними генотипами.

Чистопородні свині миргородської породи мали більше відкладання жиру на холці і крижах, відповідно, на 1,54 см (17,8 %) та 0,15 см (5,14 %). Найбільш вживаний показник оцінки товщини шпиків в напівтуші на рівні 6-7 грудних хребців мав вище значення на 0,39 см (14,8 %) у тварин I генерації від ввідного схрещування, які мали в цьому більш рівномірну розподілену товщину шпиків вдовж напівтуші.

При дещо нижчій масі задньої третини напівтуші (0,5 кг) свині миргородської породи за морфологічним складом цієї частини напівтуші містили на 1,68 % більше м'яса, на 1,8 % більше сала при майже однаковій масі кістки.

Площа м'язового вічка, ознака, яка відноситься до об'єктивних при визначенні напрямку продуктивності свиней, в наших дослідженнях суттєво не відрізнялась між групами, побічно стверджуючи що дані генотипи не підлягають під класифікацією м'ясних свиней.

Висновки. Таким чином, результати досліджень, свідчать, що ввідне схрещування миргородської і білоруської чорно-рябої порід підвищує інтенсивність росту тварин, зберігаючи тілобудову особин та їх масть. М'ясні якості зберігаються на рівні свиней миргородської породи з несуттєвим відхиленням за вмістом сала, що характерно для поєднання порід подібних за напрямом продуктивності.

Література

1. Мажова О.И. Миргородская порода. В кн.: Племенная работа с породами свиней. К.: Урожай. – 1964. – С. 168 – 178.
2. Методика исследований по свиноводству. Харьков. – 1977. С. 151.
3. Войтенко С.Л., Петренко С.М. Удосконалення миргородської породи свиней на чистопорідній основі та з використанням ввідних генотипів // Ефективне птахівництво та тваринництво. – 2003. - № 6. - С. 44.
4. Платинский Н.А. Руководство по биометрии для зоотехников. – М.: Колос, 1969. - С. 76 – 100.